

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/384/2013
Identifikačné číslo spisu:	8312207595
Dátum vydania rozhodnutia:	23.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8312207595.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Z., bývajúceho v D., t.č. M., zastúpeného JUDr. Bernardom Medárom, advokátom v Humennom, Dubová č. 4, proti žalovaným 1/ N., bývajúcemu v D., 2/ Slovenskej sporiteľni, a.s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova č. 48, IČO: 00 151 653, 3/ Dražobnej spoločnosti, a.s., so sídlom v Bratislave, Gunduličova č. 3, IČO: 35 849 703, zastúpenej Advokátskou kanceláriou STANĚK VETRÁK & PARTNERI, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vlčkova č. 18, IČO: 36 795 038, 4/ Ing. S., bývajúcemu v D. 5/ Spoločenstvu vlastníkov bytov v Humennom, so sídlom v Humennom, Laborecká č. 1849/5, IČO: 37 871 455, za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalobcu B., bývajúcej v D., o nariadení predbežného opatrenia, v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a iné, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 18 C 116/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 21. februára 2013 sp. zn. 10 Co 11/2013, 10 Co 12/13, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné uznesením z 3. septembra 2012 č.k. 18 C 116/2012-184 zamietol návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým mal súd zakázať žalovanému 1/ a jeho manželke (?), aby nenakladal, nepredal alebo inak zaťažil (okrem bežnej údržby a správy) byt č. XX, vchod č. X na XX. poschodí, ktorý sa nachádza v bytovom dome na ul. F. súp. č. XXXX/X v D., ktorý je postavený na parc. č. XXXX vo výmere 319 m² a na parc. č. XXXX . vo výmere 370 m², spolu s podielom k priestoru 46/6266-tin a na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a k spoluvlastníckemu podielu k pozemkom, na ktorých je dom postavený, zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. D. pod C. a zakázať mu vykonávať rekonštrukciu a modernizáciu bytu, okrem bežného hospodárenia až do právoplatného skončenia konania vedeného na tomto súde pod sp. zn. 18 C 116/2012. Vychádzal zo záveru, že žalobca neosvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a návrhom na nariadenie predbežného opatrenia sa domáha obmedzenia vlastníckeho práva žalovaného 1/, výkonom ktorého by nebolo ohrozené jeho právo, ktorého sa domáha v tomto konaní. Opravným uznesením z 26. októbra 2012 č.k. 18 C 116/2012-216 opravil v záhlaví svojho uznesenia z 3. septembra 2012 č.k. 18 C

116/2012-184 nesprávne uvedené meno vedľajšej účastníčky.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu uznesením z 21. februára 2013 sp. zn. 10 Co 11/2013, 10 Co 12/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s jeho opravným uznesením potvrdil s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O.s.p. Dospel k zhodnému názoru so súdom prvého stupňa, že žalobca neosvedčil potrebu nariadenia predbežného opatrenia, ktoré odôvodňoval len možným správaním žalovaného 1/, avšak neosvedčeného a nepodloženého žiadnymi dôkazmi.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil ustanoveniami § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p., § 241 ods. 2 písm. b/,c/ O.s.p. Napadnuté rozhodnutie považoval za nedostatočne odôvodnené, nemajúce náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., pričom súd mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom aj tým, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručoval účastníkom napriek tomu, že takýto návrh sa doručuje až so samotným uznesením o nariadení predbežného opatrenia a tiež tým, že žalovaný 1/ podal vyjadrenie k takému návrhu, o čom sa dozvedel až z odôvodnenia uznesenia súdu prvého stupňa. Odvolací súd rozhodol svojvoľne a arbitrárne, v dôsledku čoho je konanie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) predovšetkým z dôvodu, že v čase rozhodovania odvolacím súdom žalovaný 1/ už nebol vlastníkom predmetného bytu č. XX, ku ktorému sa viaže návrh na predbežné opatrenie. V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi v rozsiahlom dovolaní (19 strán) poukázal na ustálenú prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a to citáciou desiatok pasáží z ich rozhodnutí, ktorými odôvodňoval opodstatnenosť a dôvodnosť svojho dovolania. Z týchto dôvodov navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalovaný vyjadrenie k dovolaniu nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), predovšetkým skúmal, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na

zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V treťom odseku ustanovenia § 239 O.s.p. sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu, proti ktorým by inak bolo dovolanie podľa odsekov 1 a 2 prípustné. Jedným z nich je aj prípad, keď dovolanie smeruje proti uzneseniu o predbežnom opatrení.

V prejednávanej veci je nepochybné, že žalobca dovolaním napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci predbežného opatrenia. Jeho dovolanie je preto podľa § 239 ods. 3 O.s.p. procesne neprípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia preto predmet konania nie je významný. Ak je teda konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie o predbežnom opatrení.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ ani g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

V dovolaní sa namieta, že súdy odňali žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľ tvrdí, že k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať došlo tým, že uznesenie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené (§ 237 písm. f O.s.p.).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti považuje za preukázane a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru ESĽP (pozri napr. rozsudok *Garcia Ruiz v. Španielsko* z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (*Georiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovene inak, použijú sa na uznesenie primerane

ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd pri rozhodovaní v predmetnej veci postupoval v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z citovaného ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. a relevantnej judikatúry ESLP, ktorou je pri svojom rozhodovaní nespochybniteľne viazaný. Dovolací súd nezistil také skutočnosti, ktoré by potvrdili tvrdenia dovolateľa o tom, že ide o rozhodnutie zmätočné a nepreskúmateľné, v ktorom absentujú skutkové zistenia i právne posúdenie veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa po preskúmaní veci dospel k záveru, že žalobca svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia neosvedčil žiadnou konkrétnou skutočnosťou, na základe ktorej by bolo potrebné jeho návrhu vyhovieť, keď uviedol iba to, že je dôvodná obava scudzenia nehnuteľnosti (por. tiež č.l. 145-148). Napriek tomu, že sa s napadnutým uznesením súdu prvého stupňa stotožnil, neobmedzil sa len na konštatovanie jeho správnosti (por. § 219 ods. 2 O.s.p.), ale sám zaujal stanovisko k dôvodom uvádzaným v odôvodnení súdu prvého stupňa, pričom sám zdôraznil, že žalobca v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia ničím neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov, pretože jeho tvrdenia boli len v rovine predpokladaného správania sa žalovaného 1/ (neposkytol súdu žiaden dôkaz). Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ v čase podania návrhu žalobca mal indície svedčiace o úmysle žalovaného odpredať predmetný byt (k čomu došlo bezprostredne po vydaní rozhodnutia súdom prvého stupňa), bol povinný tento dôkaz súdu poskytnúť, na základe ktorého by súd mohol považovať jeho návrh za dôvodný. Súd nemá povinnosť (ani možnosť) zabezpečovať dôkazy na preukázanie opodstatnenosti nariadenia predbežného opatrenia. Žalobca dokonca ani v čase rozhodovania odvolacím súdom neposkytol súdu informáciu, že došlo k prevodu predmetného bytu (z čoho by bolo napokon potrebné vyvodiť už len bezpredmetnosť navrhovaného predbežného opatrenia). Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu takto spĺňa parametre zákonného odôvodnenia. (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama o sebe na prijatie záveru a zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdenou procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta tiež tú skutočnosť, že súd prvého stupňa doručoval návrh na nariadenie predbežného opatrenia účastníkom a nedoručil mu vyjadrenie žalovaného 1/ k tomuto návrhu.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p., súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa ods. 8 cit. ustanovenia, o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí,

len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Dovolací súd nespochybňuje skutočnosť, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď doručoval účastníkom návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia, uznesenie, ktorým takýto návrh zamietol a tiež odvolanie žalobcu (por. vyššie cit. § 75 ods. 8 O.s.p.), avšak nemožno z takéhoto (i keď nesprávneho) postupu vyvodiť, že ním odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Doručením návrhu na nariadenie predbežného opatrenia žalovaným žalobca nebol ukrátený na svojich procesných právach, pričom výslovný zákaz informovania žalovaného o tom, že je takýto návrh podaný nevyplýva zo žiadneho ustanovenia O.s.p., keď ani ustanovenie § 75 ods. 6 O.s.p. pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia nevylučuje možnosť nariadiť v prípade potreby na prejednanie veci dokonca aj pojednávanie. Súd prvého stupňa neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom ani tým, že mu nedoručil vyjadrenie žalovaného 1/ k jeho návrhu, v ktorom žalovaný 1/ neuviedol žiadne podstatné skutočnosti významné pre rozhodnutie veci a v ktorom len skonštatoval, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia neobsahuje žiadnu skutočnosť osvedčujúcu dôvodnosť požadovaného predbežného opatrenia. Napokon, žalobca túto skutočnosť (nedoručenie vyjadrenia) namietol vo svojom odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorú odvolací súd zobral na zreteľ.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojím postupom nezaložil vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., teda neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Dovolateľ ďalej namietal, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté inou vadou konania (§ 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), spočívajúcou v tom, že odvolací súd sa nevyporiadal s jeho argumentmi uvedenými v odvolaní ktoré podporil judikatúrou, ktorú odvolací súd prehliadol mlčaním.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Iná vada konania je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z hľadiska dovolateľom tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde). Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo), ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (pozn.: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Pokiaľ ide o žalobcom uplatnené dovolacie dôvody, z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že dovolateľ namieta najmä vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, teda namieta aj existenciu vady podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci. Dovolací súd však uvádza, že tzv. nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe však taktiež prípustnosť dovolania nezakladá. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nie je možné napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 237 O.s.p., ani z ustanovenia § 239 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. odmietol bez toho, aby bola preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o trovách dovolacieho konania nerozhodoval z dôvodu, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím, ktorým by sa konanie medzi účastníkmi končilo, berúc zreteľ na to, že ide o konanie o predbežnom opatrení (§ 145 O.s.p.). Vo veci bude ďalej konať súd prvého stupňa, ktorý rozhodne aj o trovách doterajšieho konania, t.j. vrátenie trov dovolacieho konania v súlade s úpravou zakotvenou v § 151 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.